

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

H.M.M. Hoogerwerf (PvdD) en J. Oudshoorn (PvdD)
(d.d. 13 februari 2024)

Nummer
4052

Onderwerp
Energiehubs in gevaar door netcongestie in Zuid-Holland?

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op stroomnetten is meer ruimte beschikbaar dan dat afnemers nu krijgen. Door samenwerking tussen inwoners en/ of bedrijven en onderlinge uitwisseling van stroom in 'energyhubs' is die ruimte beter te verdelen en vrij te spelen, waardoor de capaciteit op het elektriciteitsnet beter wordt benut. Uit berichtgeving blijkt, dat voor initiatieven om tot een efficiëntere lokale stroomverdeling te komen, nu obstakels worden opgeworpen¹.

Bij de berekening van de ruimte op het net wordt rekening gehouden met de pieken in de vraag. Maar op de momenten dat die vraag er niet is, dan is er dus meer ruimte dan gebruikt wordt. Daar kan je slim gebruik van maken als je samenwerkt. Netcongestie treedt op wanneer in delen van het elektriciteitsnet een probleem met transportcapaciteit ontstaat. Op het moment dat dat gebeurt, is het net 'vol' en zijn lokale initiatieven niet meer mogelijk. In de regio's Flevopolder, Gelderland en Utrecht is door landelijke netbeheerder TenneT de stroomlevering aan banden gelegd², maar ook in andere regio's speelt deze situatie³.

Netcongestie is een probleem, het zorgt er onder andere voor dat nieuwe woonwijken niet op het stroomnet kunnen worden aangesloten en dat de verduurzaming van onze samenleving vertraging oploopt. Naar aanleiding van bovenstaande berichtgeving legt de Partij voor de Dieren de volgende vragen voor.

1. Hoe duidt het college de berichtgeving in de toelichting over netcongestie en energiehubs?

Antwoord

Er is in Zuid-Holland in steeds meer gebieden sprake van netcongestie. Eerder heeft TenneT al netcongestie afgekondigd voor het Haven Industrieel Complex (zie brief PZH-2022-820356305). Netbeheerder Stedin heeft de laatste tijd diverse aankondigingen gedaan voor gebieden waar een netcongestie onderzoek gaat starten. Netcongestie is nu nog beperkt tot delen van Zuid-Holland, echter naar verwachting zal dit de komende jaren verder toenemen. Hierbij verwijzen we u ook graag naar de brief met kenmerk PZH-2024-849587362.

¹ <https://www.telegraaf.nl/financieel/1271940755/gefrustreerde-ondernemers-stoppen-miljoenenproject-voor-delen-van-energie-netbeheerder-blokkeert-voortgang>

² <https://www.netbeheernederland.nl/nieuws/energyhubs-vragen-maatwerk-1732>

³ <https://nos.nl/artikel/2479492-stroomnetwerk-overijssel-vol-bedrijven-in-de-wachtrij>

Met TenneT, Stedin, Liander, Westland Infra, Gasunie, gemeenten en RES'en werken we als provincie in de 'Energieraad Zuid-Holland' samen aan een perspectief voor verduurzaming, beter benutten van energie-infrastructuur, oplossingen voor netcongestie en aan het toekomstige energiesysteem. Deze aanpak bestaat uit drie sporen:

1. sneller bouwen aan meer netcapaciteit;
2. inzetten op slimme oplossingen en het beter benutten van het elektriciteitsnet (energiehubs);
3. Integraal programmeren van het energiesysteem van de toekomst, het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK).

2. *Welke consequenties heeft dit voor de voortgang van de Zuid-Hollandse energietransitie?*

Antwoord

Voor de korte termijn kan dit gevolgen hebben voor de elektriciteitsvoorziening van nieuwbouwprojecten en verduurzamingsopgaven.

3. *Is het bij het college bekend of er door netcongestie in Zuid-Holland lokale initiatieven waarbij bewoners en/of bedrijven energie delen, opslaan en flexibel afnemen in de problemen zijn of zullen komen? Zo ja, kan het college aangeven welke initiatieven dit betreft?*

Antwoord

Er spelen diverse initiatieven in de verkenningfase waarbij energie-uitwisseling en opslag verkend wordt, waar nieuwe en verduurzamingsontwikkelingen niet aangesloten kunnen worden of waar vanuit een pilot kennis opgedaan wordt. We zijn op de hoogte van diverse initiatieven en houden een lijst bij. Zo nodig kan deze lijst gedeeld worden na instemming van alle betrokken partijen.

4. *In hoeverre is de mogelijkheid reëel dat in Zuid-Holland het elektriciteitsnet 'vol' raakt en stroomlevering aan banden wordt gelegd?*

Antwoord

Zuid-Holland staat er relatief goed voor met betrekking tot beschikbare netcapaciteit, maar ook in onze provincie zijn er delen van ons stroomnet waar het net al "vol" is en geen nieuwe grootverbruikers (zoals bedrijven en scholen) aangesloten kunnen worden.

5. *Indien het elektriciteitsnet 'vol' raakt, worden energiehubs die de netwerkcongestie juist kunnen verkleinen dan toch bediend?*

Antwoord

Per situatie dient dit met de regionale en landelijke netbeheerder afgesproken te worden.

6. *Tijdig ingrijpen bij netbeheer voorkomt dat duurzame initiatieven, die een rol spelen in de energietransitie, worden tegengewerkt. Is het college bereid het gesprek met de netbeheerders van midden- en hoogspanningsnetten en laagspanningsnetten aan te gaan met als doel een garantie te vragen dat huidige en toekomstige netwerkcongestieproblemen geen belemmering zullen zijn om energiehubs die de netwerkcongestie juist tegengaan te ontwikkelen? Zo ja, op welke wijze en termijn? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij zijn in de Energieraad volop in gesprek met de netbeheerders en gemeenten in Zuid-Holland. Daarbij bespreken wij hoe wij netcongestie zoveel mogelijk kunnen voorkomen en ontwikkelingen die het net ontlasten, zoals energiehubs of balanswijken, kunnen stimuleren. Wij zijn ook in gesprek met ministerie

van EZK en BZK wat dat vraagt aan aanpassing van de regelgeving. De verwachting is dat dit niet tot garanties kan leiden, maar wel tot een soort prioritering.

7. *Is het college bereid om, indien netbeheerders deze garantie nu niet kunnen geven, te vragen onder welke voorwaarden ze wel zo'n garantie kunnen geven?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 6.

Den Haag, 26 maart 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit